

جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش

معاونت آموزش متوسطه

دفتر آموزش دوره دوم متوسطه نظری

طرح همیار معلم

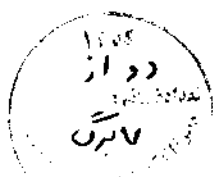
مقدمه

یکی از رسالت های آموزش و پرورش، پرورش انسانهایی خلاق و مبدع است. از آنجا که عمده فعالیت های نظام تعلیم و تربیت در مدرسه صورت می گیرد، لذا مدرسه نقش اساسی و کلیدی در این زمینه دارد. مدرسه می تواند با ایجاد فضای مشارکتی، خلاق، اثربخش و لذت بخش، رسالت مهم خویش را در این زمینه ایفا نماید. فعال بودن و مسئولیت پذیری دانش آموزان در فرایند یاددهی-یادگیری، روش یادگیری گروهی و پژوهش محور بودن، مورد تأکید صاحب نظران تعلیم و تربیت بوده است و یاری رسانی به امر یاددهی-یادگیری از سوی دانش آموزانی که دارای ظرفیت های علمی قابل قبول در کلاس درس می باشند و کمک آنان به سایر دانش آموزان هم گروه یکی از زمینه های کیفیت بخشی به فعالیت های آموزشی در کلاس درس می باشد که دفتر آموزش دوره دوم متوسطه نظری آنرا بوسیله **طرح همیار معلم** در دبیرستان ها ساماندهی کرده است.

معلم، عنصر کانونی فرایند آموزش محسوب می شود که در یادگیری از طریق همیاری، نقش معلم از «دانای صحنه کلاس به راهنمای عمل» تغییر می یابد. طرح همیار معلم همدلی بیشتری در کلاس درس ایجاد می کند و موجب کمک به درک شغل معلمی و آگاهی بیشتر معلم از نیازهای یادگیری خواهد شد. در این طرح، بستر یادگیری ملموس تر و مناسب تر و استفاده بهینه از فرصت های یادگیری برای دانش آموزان فراهم می شود. یادگیری حین آموزش، تفکر فعال و پردازش مفاهیم توسط افکار و کلمات یاد دهنده، شناسایی مشکلات دانش آموزان از طریق تجزیه و تحلیل انتقادی و راه حل های کاربردی توسط خودشان از دیگر مزیت های طرح همیار معلم می باشد.

تعریف همیار معلم:

به دانش آموزی اطلاق می شود که به تشخیص دبیر مربوطه و کادر آموزشی دبیرستان از نظر علمی و اخلاقی در سطح قابل قبولی باشد و با هدایت و راهنمایی دبیر، دانش آموزان به ویژه دانش آموزان لازم التوجه کلاس را کمک کرده و تحت پوشش آموزشی قرار دهد تا بوسیله تمرین، تکرار و مشارکت، آنها تا سطح قابل قبولی ارتقاء یابند. همیار معلم در حقیقت یاری دهنده دبیر در جریان یادگیری و پیگیری کننده جریان آموزش سایر دانش آموزان هم گروه و ارائه دهنده نتایج عملکرد اعضا در گروه های یادگیری به دبیر می باشد.

اهداف طرح همیار معلم

طرح همیار معلم با تأکید بر حفظ وظایف و مسئولیت های دبیران و با توجه به راهکار شماره ۷-۸ سند تحول بنیادین آموزش و پرورش به دنبال تحقق اهداف زیر می باشد:

- ارتقاء کیفیت آموزشی
- افزایش انگیزه و تقویت فرهنگ مشارکت جویی، مشارکت پذیری و مسئولیت پذیری در بین دانش آموزان
- نهادینه کردن فعالیت های گروهی و ارتقاء کیفیت تعامل اجتماعی دانش آموزان
- تقویت اعتماد به نفس و خودباوری در دانش آموزان
- افزایش میزان موفقیت تحصیلی دانش آموزان
- ایجاد علاقه در دانش آموزان جهت انتخاب شغل معلمی
- ارزیابی دبیر از بازخورد شیوه تدریس خود

تا سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ صد در صد مدارس دوره دوم متوسطه نظری باید مجری طرح همیار معلم باشند.

فرآیند اجرای طرح

پس از توجیه مدیران واحدهای آموزشی توسط کارشناسان مناطق، اطلاع رسانی دقیق راجع به طرح همیار معلم از سوی مدیر واحد آموزشی به دبیران و دانش آموزان صورت می پذیرد. سپس دبیران محترم در هر کلاس-درس نسبت به شناسایی دانش آموزان واجد شرایط (که در این شیوه نامه ذکر شده است) اقدام نموده و پس از انتخاب همیاران معلم، با در نظر گرفتن خصوصیات دانش آموزان و همچنین ظرفیت های علمی موجود در آنها، دانش آموزان کلاس را گروه بندی کرده و برای هر گروه یک همیار معلم اختصاص می دهند. گروه های یادگیری در قالب فعالیت های آموزشی پیش بینی شده توسط دبیر بصورتی فعال در فرایند یاددهی-یادگیری شرکت می نمایند و همیاران معلم نیز با توجه به وظایف محول شده نسبت به کنترل جریان آموزشی و ارائه گزارش های لازم به دبیر مربوطه اقدام می نمایند. دبیران می توانند بخشی از نمره مستمر دانش آموزان را به اجرای این طرح اختصاص دهند.

سر از
هفتاد و یک

این طرح با رعایت ضوابط می تواند در دبیرستان، خارج از ساعات کلاس نیز اجرا گردد.

شرایط لازم برای همیار معلم:

- (۱) علاقه دانش آموز برای مشارکت در طرح
- (۲) توانمندی علمی دانش آموز در درس مورد نظر (با توجه به سوابق تحصیلی یا از طریق آزمون آغازین)
- (۳) برخورداری از حس مشارکت، کار گروهی و توان انتقال مناسب مطلب
- (۴) مقبول و محبوب بودن در بین دانش آموزان و دبیران
- (۵) برخورداری از صلاحیت اخلاقی و انضباطی
- (۶) رضایت اولیاء

وظایف و اختیارات همیار معلم

- (۱) هرگونه فعالیت آموزشی مرتبط با درس در چارچوب شیوه نامه و با هماهنگی دبیر مربوطه
- (۲) تقویت بنیه علمی دانش آموزان به ویژه دانش آموزان لازم توجه
- (۳) کمک به دانش آموزان غایب و مرور مباحث جلسه قبل
- (۴) کمک در انجام فعالیت های آزمایشگاهی و کارگاهی
- (۵) بازدید از تکالیف درسی اعضای گروه
- (۶) بررسی و برطرف کردن اشکالات اعضای گروه پس از هر آزمون
- (۷) کمک به دبیر در امر تدریس
- (۸) بررسی وضعیت پیشرفت تحصیلی اعضای گروه و معرفی دانش آموزانی که پیشرفت درسی داشته اند.

دروس مشمول طرح:

تمامی دروس دوره دوم متوسطه نظری در پایه های دهم، یازدهم و دوازدهم

چهار از
پنجاه

مراحل اجرا و انتخاب همیار معلم:

- (۱) معرفی طرح و شرایط احراز آن توسط مدیر آموزشگاه برای دبیران و دانش آموزان
- (۲) معرفی دانش آموزان ثبت نام کرده و پیشنهاد شده از سوی دبیر مربوطه به معاون آموزشی
- (۳) بررسی شرایط داوطلبان از نظر علمی و اخلاقی توسط معاون آموزشی، شورای دبیران و شورای دانش آموزان

- ۴) تأیید نهایی توسط مدیر آموزشگاه با اخذ رضایت از دانش آموز و ولی ایشان
- ۵) توجیه همیاران در کارگاه آموزشی (آشنایی با اهداف طرح، نقش، اختیارات و وظایف همیاران)
- ۶) معرفی دانش آموزان همیار معلم هر کلاس - درس به دانش آموزان و نصب اسامی آنها در کلاس به تفکیک دروس
- ❖ هر دانش آموز در هر نوبت تحصیلی حداکثر در سه عنوان درسی می تواند همیار معلم باشد.
- ❖ مدت همکاری همیاران معلم، یک نوبت تحصیلی خواهد بود که در صورت رضایت دانش آموزان و کادر آموزشی دبیرستان قابل تمدید می باشد.

نحوه نظارت و ارزیابی

سطح مدرسه:

- ۱) نظارت بر اجرای مناسب طرح توسط مدیر واحد آموزشی و ارائه گزارش و آمار به اداره آموزش و پرورش منطقه (ناحیه)

سطح منطقه:

- ۲) نظارت بالینی اداره آموزش و پرورش منطقه (ناحیه) از مدارس تحت پوشش

سطح استان:

- ۳) دریافت گزارش نحوه اجرای طرح به همراه مستندات از سوی اداره کل آموزش و پرورش استان
- ۴) انتخاب مدرسه برتر استان در اجرای مناسب طرح همیار معلم و تقدیر و قدردانی از مدیران، دبیران، دانش آموزان همیار معلم برتر از سوی اداره کل آموزش و پرورش استان.

سطح کشور:

- ۵) ارسال آمارهای مربوط به مناطق هر استان به منظور ارزیابی میزان نیل به اهداف تعیین شده به دفتر آموزش متوسطه نظری

جدول زمانبندی اجرای طرح همیار معلم

ردیف	فعالیت/ برنامه	زمان اجرا
۱	ابلاغ شیوه نامه به مناطق از سوی اداره کل آموزش و پرورش	نیمه اول مهرماه
۲	ارسال شیوه نامه به مدارس از سوی ادارات آموزش و پرورش مناطق و نواحی	نیمه اول مهرماه
۳	شروع اجرای طرح در مدارس (تشکیل جلسات / تدوین برنامه / معرفی برنامه به دانش آموزان، والدین و کارکنان آموزشی واحد آموزشی / انتخاب همیاران معلم / برگزاری کارگاه توجیهی)	نیمه دوم مهرماه
۴	نظارت مناطق و مدیران دبیرستانها بر روند اجرای کمی و کیفی در واحدهای آموزشی	در طول سال تحصیلی
۵	تکمیل فرم آماری بارگذاری شده در سایت دفتر آموزش متوسطه نظری و ارسال به موقع آن از سوی ادارات کل آموزش و پرورش	بهمن ماه
۶	تکمیل ارزشیابی کمی و کیفی توسط مناطق و ارسال گزارش به اداره کل	اردیبهشت ماه
۷	شناسایی مدیران و دبیران و دانش آموزان کوشا و موفق در اجرای طرح و معرفی به اداره کل	اردیبهشت ماه
۸	ارزیابی عملکرد شهرستان/نواحی/مناطق توسط اداره کل و اقدام جهت تقدیر و قدردانی	تیرماه
۹	انتخاب ادارات کل برتر در حوزه اجرای طرح همیار معلم و اشاعه تجربیات آنان به تمامی استانهای کشور و تقدیر از آنان	مردادماه

شماره
۷۷۷

فرم ارزشیابی فرآیند اجرای طرح همیار معلم مناطق توسط اداره کل

ردیف	معیار	حداکثر امتیاز	امتیاز کسب شده
۱	ارسال به موقع دستورالعمل اجرایی طرح همیار معلم به مناطق و مدارس	۲	
۲	در نظر گرفتن تمهیدات لازم و بستر سازی مناسب جهت اجرای مطلوب طرح	۲	
۳	برگزاری جلسات توجیهی اجرای طرح برای مدیران واحد آموزشی	۱	
۴	نحوه نظارت دبیران مربوطه بر عملکرد همیاران معلم در طول اجرای طرح	۱	
۵	ارائه گزارش منظم از سوی مدارس به مناطق	۲	
۶	نحوه ارزیابی و نظارت بر حسن انجام طرح در مدارس	۲	
۷	افزایش کمی پیشرفت علمی دانش آموزان تحت پوشش طرح نسبت به سال گذشته	۲	
۸	نحوه تشویق دانش آموزان ارتقاء یافته و همیاران معلم مربوطه در فرایند اجرای طرح	۲	
۹	ارائه گزارش جامع و نهایی بازدید از مدارس به همراه فرمهای تکمیل شده و صورتجلسه مربوطه به استان	۲	
۱۰	افزایش (عدم کاهش) واحدهای آموزشی تحت پوشش نسبت به سال گذشته	۱	
۱۱	اجرای طرح همیار معلم در صد در صد مدارس دوره دوم متوسطه نظری	۳	
	جمع امتیازات	۲۰	

صفحه ۱ از
۷ برگ